

PREDIKAN PÅ 18:E SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET DEN 22/9 1940

I GAMLEBY KYRKA.

TEXT MATT 22: 34-46.

PSALMER: 259:3-4, 295:1-4, 206:4, 179:1-3, 43:7.

I Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Amen.

Låt oss bedja.

Du helga eld, all världens tröst,

Låt kärlek brinna i vårt bröst.

Giv oss av din hugsvalan god

I jordisk nöd ett himmelskt mod.

På korsets väg oss styrk och led,

Mot frestelsen med kraft bered,

Att här vi manligt strida må

Och genom död till livet gå.

Halleluja! Halleluja! Amen (Sv.Ps. 134:3)

"Varen fullkomliga, såsom Eder himmelske Fader är fullkomlig!" Dessa ord, riktade till bräckliga och dödliga människor, ha verkligen uttalats av Jesus, Mästaren. Och den 18:e söndagen efter Trefaldighet vill nu undervisa oss om "Fullkomlighetens väg", såsom vi kan se av evangeliebokens samlande motto för denna dags texter. Evangeliet, som nyss ljöd emot oss från altaret, handlar därför, som sig bör, om "Det yppersta budet i lagen", kärleksbudet, vägvisaren vid det vägsål, från vilket "Fullkomlighetens väg" utgår. "Du skall älska Herren, din Gud av allt ditt hjärta och av all din själ och av allt ditt förstånd." - "Du skall älska din nästa såsom dig själv." Var och en torde inse, att den som utan att blinka och utan att ljuga kunde stiga fram och säga, att han håller dessa två bud, han vore "en fullkomlig man".

Att älska någon eller något betyder att glädja sig över någon eller något. Så enkelt är det verkligen. Bor glädjen i hjärtat, så följer allt annat av sig självt och intet trevande efter vägen är av behovet påkallat. Den som håller dessa två bud - buden om kärleken till Gud och kärleken till nästan - han gläder sig över Gud, vad som än händer, vilka vidrigheter, som än kastas på honom, vilket kors, som än lägges på hans skuldror. Det är icke bara detta, att han håller fast vid Gud, utan han är glad och tacksam över allt det, som Gud gör. Och han gläder sig över människorna, vad de än hitta på, hur de än bete sig. Det är icke bara detta, att han härdar ut i yttre vänlighet mot sin omgivning, utan han är i sitt hjärta glad och tacksam över sin nästa, ty han älskar henne. Sådan är kärleken.

Denna kärlek kan understundom förverkligas på jorden, nämligen gentemot en bestämmd människa. En mor kan t.ex. älska sin vilsegågne son eller sin vilsegågna dotter med en sådan osjälvisk kärlek. Men om vi älska en människa så, då måste vi knappa in på offret för alla de andra - annars orkar vi överhuvud taget inte leva. Och vi företar vanligen denna begränsning av

vår kärlek efter en alldeles klar grundregel; vi väljer ut det som är vårt, och så offra vi vårt eget för dessa som höra oss till: medlemmar av vår egen familj, hustru, man, barn och föräldrar, ibland också vårt folk. Med de andra får det gå, som det kan. Vi måste göra så - detta krav inneligger i livet självt: ingen familj och intet folk skulle bestå, om människor icke dreves till att tillvarata det egnas rätt gentemot andra, under personliga försakelser ginge att värna den gemenskap, i vilken de infogats: hemmet och folket. Så uppkommer striden på jorden. Varje hem söker ge sina barn de bästa platserna, i kärlek till barnen - vilket betyder, att barn från andra hem icke få dem. Varje folk söker i kamp tillvarata sina tillgångar, i kärlek till det egna folkets barn - vilket betyder, att andra folk icke få dem. När våra fäder talade om att vi lever i Syndafallets värld, så menade de intet annat, än att vi lever i detta kampens tillstånd och detta med nödvändighet, utan möjligheter att komma ur det. Somliga tro, att vi kunna komma ur det: de vill ge upp all kamp, för folk och familj, men de får väl se, att de därigenom endast åstadkomma olycka för dem som stå dem nära, egna barn och egna folkbröder. Ty självskheten är en verklighet, och det lönar sig aldrig att försöka bortförklara en verklighet.

Hur går det med "Fullkomlighetens väg" i en sådan värld? Den tycks bli allt otydligare och smalare, och till sist slutar den blint, mitt i skogen, syndens och onskans mörka skog på jorden. Vi får börja i en annan ända. Fullkomligheten hör hemma hos Gud i hans himmel. Där ljuder lovsången från dem, som vandrat här men blivit lösta från jordens tvång. Där är "Fullkomlighetens väg" ljus och bred och klar. Och denna väg går nedåt, ned mot den mörka jorden som en strålände bro. På den vägen vandrar en man, som går ned mot Jorden för att lida in Guds fullkomlighet i Syndafallets värld. Han blev ett Jordens barn, som lindades och lades i en krubba, "ty det fanns icke plats för Josef och Maria i härbärgen", människorna hade lagt beslag på alla lediga rum för resande; så gör man ju på Jorden. Detta var den Fullkomliges inträde i Jordens liv, och fortsättningen blev början lik, med Korset som det sista. Men från Betlehem till Golgata levde han i kärlek till Gud "av allt hjärta och av all själ och av allt förstånd" och i kärlek till nästan såsom sig själv. Det var detta - den Heliga Barmhärtigheten - som var meningen med hans liv. Och eftersom han levde Guds liv, så kunde han icke dö utan uppstod på 3:dje dagen. Därmed har "Fullkomlighetens väg", som utgår från Himmelen, fått en ingång i Jordens liv, ett fast brohuvud här, ty Kristus lever och är oss nära ännu idag.

Därmed har vi kommit över till den andra hälften av vår text: "Vad synes eder om Messias, vems son är han?" Denna del av texten är dunkel och tarvar en utläggning vers för vers. Bakgrunden till detta samtal mellan Jesus och fariséerna. är det judiska hoppet om ett återupprättande av Davids rike. Davids konungatid var judarnas stormaktstid. I många kretsar levde på Jesu tid hoppet, att Messias skulle bryta romarnas välde och återställa Israel i nationell och politisk oavhängighet och makt. Så uppfattades David på ett sätt som överordnad över den kommande Messias: Messias skulle bara leda utvecklingen tillbaka till tillståndet under David. Denna ytliga uppfattning om Guds vilja och rådslut vill Herren Kristus avvisa och dräpa. Därför pekar han på den 110:de psalmen i Psaltaren, över vilken det står, att det följande är en

psalm just av David. Första versen i denna psalm börjar så: "Herren sade till min herre: 'Sätt dig på min högra sida!'" Alla visste, att detta betydde: Gud, Herren Sebaot, sade till Messias: "Sätt dig på min högra sida!" David kallar sin Gud för "Herren", och han kallar Messias - "min - - Herre! Hur kan ni då påstå, vill Jesus säga, hur kan ni påstå, att Messias endast skall vara son till David - alltså underordnad under David - när David själv i den 110:de psalmen ser upp till Messias, kallar honom "sin Herre"? Messias, Kristus, står vida över David och hans jordiska härlighetsrike; han är Guds Son, samtidigt som han är Människoson, han för Guds liv på jorden, till alla människor, och han kan inte tjäna blott ett enstaka folks politiska och nationella lyckodrommar. Så bryter sig Herren ut ur egoismens trånga samling kring det egna folket och dess välfärd. "Jerusalem är öde, dess tempel fallit ner...men Kristi rike varar", idag, nu, tvärs över alla krig och alla folkgränser. Och när Herren Kristus bringar något annat än upprättelse åt det judiska riket, så innebär det också, att han ger något annat än Mose lag, något annat än de nakna buden: hans budskap är Evangeliet om den Fullkomlige Gudens oförskyllda Nåd och barmhärtighet. Denna sanning var han kommen att lida in i en mörk och förpinad värld.

Och nu kan vi låta de båda texthalvorna mötas och belysa varandra. Den första delen av vår text handlar om det "yppersta budet i lagen". Den andra delen av vår text handlar om Kristus, Evangeliets Herre. Den första delen är Guds krav på oss, vägvisaren som pekar på "Fullkomlighetens väg" - den andra delen talar om Guds fullkomliga gåva i syndernas förlåtelse. Halva vår text är Lag - halva vår text Evangelium.

Dessa båda, Guds heliga lag och Guds ofattbara evangelium, de gälla just den kämpande och famlande människovärld, vilkens ansikte vi nyss skådade in i, Ondskans Värld, precis den och ingen annan. Om Jorden vore Himmel, behövde vi varken lag eller evangelium. Men nu gå alla våra vägar här faktiskt genom snårskog och dunkel, och därför behöver vi båda, såväl vägledande befallningar som lysande stjärnor över leden, både krav och gåvor från Himmelens Gud. Vi får också bådadera. Men det gäller att skilja dem åt och icke blanda samman dem.

Lagen har du bl.a. i ditt samvete. Det oroar dig oupphörligt, det släpper icke taget om dig, det pekar envist på det bakvända i ditt liv och det mal och värker i dig, om du går åt fel håll. Du vet själv, hur det är, och behöver ingen närmare beskrivning på saken. Men du vet också, att bara befallningar icke hjälper dig långt. Du kan genom dem tvingas att låta bli själva den yttre synden, men ditt hjärta är icke botat. Du kan genom stränghet mot dig själv göra det, som du anser avra rätt, men under inre motstånd och utan verklig glädje.

Hjärtat botas genom Godhet och endast genom Godhet. Du ser, att du fått en gåva i ditt fattiga liv, en Nåd har blivit dig given, som genomlyser din vardag och gör vägen lätt att gå. Det kan vara mångahanda, som bär budskap till oss om Guds kärlek: en vän, ett barn, ett glädjeämne i arbetet - har du ännu något av barnets sinne i behåll, så kan du riktigt tycka dig se, hur Gud log, när han gav dig den lilla gåvan. Och nu, när du är glad, så är du - utan att veta det själv - ett renare uttryck för Kärleken, än när din krampaktiga vilja drev dig till det goda.

Allt sådant yttre gott, som du får, kommer ur Guds kärlek, i vilken hela detta gåtfulla människoliv vilar. Men den största av alla gåvor är Syndernas förlåtelse. Om du inte tror, att det är så, då bevisar det bara, att du icke vet, vad Syndernas Förlåtelse är. Du tror, att du alltid måste fortsätta att gräma dig över den där synden för länge sen, gräva i den, i tanken återvända dit och aldrig bli kvitt den. Du må veta, att det är den bördan, som gör ditt liv så fattigt som det är. Och du må veta, att du får släppa alltsammans: så god är Gud, fast du inte tror det. Du får börja på nytt varje morgon, då Solen går upp och din dag kommer till dig med nya uppgifter och nya gåvor. Det gamla är gammalt, och du går vidare på din stig, "med nyfött hopp", dag för dag. Detta budskap, att Synden är bortstruken såsom en sky, det är summan av Evangeliet, Guds fullkomliga gåva. Medge, att du tror inte riktigt på det där, du lever inte riktigt i det!

Nu skall du få veta, varför du inte tror på det, varför du inte lever i det. - Det beror på att du inte tar Lagen fullt på allvar. Det finns inga möjligheter att tro på Evangeliet, om man inte tror på Lagen. Vill man ha med Gud att göra, så får man ta Gud, sådan som han är, hela Gud, i hans Outgrundliga majestät - det går inte att till sig skapa en egen liten Gud efter sin egen lilla småkloka hjärna. D.v.s. det går, men då får man också ha sin påhittade, maktlöse Gud, och icke den Verklige, Mäktige GUD, som förlåter synder. Denne sanne Gud är både Lagens och Evangeliets Gud, och du får böja dig inför honom, sådan som han är.

Se, det finns ett villkor för Syndernas förlåtelse. Och det är detta enkla, att vi såsom Guds hårda Lag bjuder, kallar Synden för Synd. Detta är numera bortlagt. Synden återföres på 2 rötter: A/ arvsanlag, B/ miljö. "Jag har sådana föräldrar, att jag blivit den jag är." Det är det ena. "Jag har fått intryck av en sådan omgivning, att jag blivit den jag är." Det är det andra. Intetdera kan man "rå för". D.v.s. allt väsentligt, själva hjärtats beskaffenhet, det kan man inte "rå för". Det kallas inte för Synd. Så blir det lite utvärtes bagateller över, och när man kommer in på sådana småsaker, då talar man kanske om Synd.

Härtill är att säga: Gud vet att vi lever i en Fallen värld, där Ondskan går i arv och där ingen kan bli obesmittad. Han säger ändå: "Ditt hjärta skall vara rent och heligt." Han dömer den Synd, som finns i mig, även den som jag ärvt och den som inympades i mig av min omgivning, liksom den jag med berätt mod begått. Vi människor är ju inte Gud. Vi skall inte frälsa världen. Vi skall därför inte heller döma världen. Vi skall ta hänsyn till arvsanlag och miljö och hjälpa människor tillrätta med deras dåliga anlag och dåliga inflytanden. Bland oss människor gäller de små måtten, vi kan tala om bra folk och dåligt folk. - Men Gud är och förblir Gud. Inför Honom är vi alla fläckade av orenhet och ingen är rättfärdig mer än Han, som hänger på Korset. Gud vill föra oss till sitt eviga, himmelska rike, och därför har han sänkt ned sina två starka armar i Jordens mörker. Hans vänstra hand är Lagen, Kravet, Befallningen, och med den handen griper ha tag om oss: "Du skall älska Herren, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ och av allt ditt förstånd - och din nästa såsom dig själv!" Och Guds högra hand är Kristus, tecknet på Guds ofattbara Barmhärtighet, Han genom vilken Gud idag säger till dig: "Med evig

kärlek har jag älskat dig. Res dig upp och tro! Jag känner din synd, bättre än du själv gör. Men nu plånar jag ut den inför dina ögon. Jag vill bruka dig till andra och viktiga ting. Låt de döda begrava sina döda! Jag vill vara din Fader och du skall vara mitt Barn."

Strängheten i Guds krav drar in oss i den friska luft, där människors prat är borta och där vi andas Guds verklighet. Då faller allt ursäktande av synden, och bara Förlåtelsen är kvar. Ty Gud förlåter allt men han ursäktar ingenting, icke heller sådant, som snälla människor menar, att vi inte kan "rå för".

Syndaförlåtelsen är daglig. Om du en kväll tycker, att du ingen förlåtelse behöver, så har du icke levat bättre än vanligt den dagen, utan sämre, ty då kan du icke ha levat inför Guds ansikte. Och att så stå inför Guds Lag och ta emot Guds Evangelium, det är att vandra på "Fullkomlighetens väg", sådan den vägen nu är på Jorden, i Syndafallets villkor. Lever du så inför Gud, så skall det märkas i ditt liv, även om det inte beskäres någon av oss att förvandla Jorden till Himmel. Lever du så inför Gud, så skall även Glädjen, denne sällsynte och högborne Gäst, bo hos dig, störd av Sorgen men icke besegrad av den.

Dagens evangelium med sina två texthalvor - stycket om Lagen och stycket om Kristus - pekar så bakåt i tiden, på Sinai, den Helige Befallarens berg, och på Golgata, den Store Givarens kulle. Men samtidigt ställer det fram för vår blick de 2 levande verkligheter, mellan vilka vårt dagliga kristna liv svänger: Det ständiga Kravet och den evigt friska Gåvan. Genom bådadera handlar Gud med oss och genom bådadera lyfter han oss, i ständig kamp med oss, ur vårt eget, med dess jag - själviskhet, familjesjälviskhet och folksjälviskhet. Genom bådadera beredas vi för en värld, som förståndet icke kan fatta men som hjärtat anar: Fullkomlighetens värld bortom tiden. Dit leder "Fullkomlighetens väg". Och ju längre vi gå den, dess mer skall väl Kristi ord om sig själv klarna för oss: "Jag är Vägen, Sanningen och Livet; ingen kommer till Fadern utom genom mig" Amen.